

Rozhodnutie

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, na základe žiadosti Mestského poľovníckeho spolku Poľana Spišská Belá (ďalej len „žiadateľ“) zo dňa 28.1.2010, v súlade s § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“) a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

A. povoľuje výnimku

zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) zákona. Výnimkou sa povoľuje žiadateľovi usmrtiť – odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Spišská Belá odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia do 30.11.2010 poslednou a postriežkou na lokalite Suchá dolina – Suchý potok alebo do 15.12.2010 postriežkou na lokalite Suchá dolina – Suchý potok.

B. zamietá žiadosť

v súlade s § 82 ods.11 zákona a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v časti týkajúcej sa povolenia výnimky zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) zákona na usmrtenie – odstrelenie - jedného medveďa hnedého v poľovnom revíri Spišská Belá.

Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona:

1. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť **nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.**
2. Odstrelu nebude predchádzať vnaďenie mäsitou návnadou, s výnimkou možnosti použiť živočíšny materiál v súlade s článkom č. 23 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu.
3. Plánovaný čas lovu, resp. príchod host'a bude vopred oznámený ministerstvom poverenej osobe – zo ŠOP SR - Správy Tatranského národného parku (ďalej len „kontaktná osoba“).
4. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený kontaktnej osobe s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.
5. Do príchodu kontaktnej osoby bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu (**meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba**). Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s

vývrhom. Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odváženia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg.

6. Žiadateľ umožní kontaktnej osobe odber vzorky (zo srsti, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) a zuba z usmrteného medveďa na účely analýz.
7. Formulár "Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého" s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava **do dvoch týždňov** od realizácie usmrtenia.

Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona, ostávajú povolením tejto výnimky nedotknuté.

Odôvodnenie:

Listom dňa 28.1.2010 sa obrátil žiadateľ na ministerstvo so žiadosťou o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených zákonom, spočívajúcej v umožnení usmrtiť dvoch jedincov chráneného druhu živočícha - medveďa hnedého v rámci regulácie početnosti v roku 2010. Žiadateľ žiadosť odôvodňoval vysokým počtom medvedej populácie a častými stretmi občanov s medveďmi.

Dňa 28.1.2003 bol na ministerstvo doručený list Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej len „LZ VLK“) so žiadosťou, aby bolo v zmysle § 82 ods. 3 zákona upovedomené o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené zákonom a ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek z ochrany druhov alebo území. Na jeho základe ministerstvo upovedomilo LZ VLK aj o predmetnom konaní.

Dňa 7.4.2010 bolo na ministerstvo doručené podanie LZ VLK, v ktorom sa domáha postavenia účastníka konania odvolávajúc sa na § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení, keďže v tomto konaní budú priamo dotknuté práva a právom chránené záujmy LZ VLK, pričom tieto práva a právom chránené záujmy vychádzajú z Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 43/2006. Ministerstvo rozhodnutím č. 4202/2010-2.1 zo dňa 13.4.2010 nepriznalo LZ VLK postavenie účastníka v predmetnom konaní. LZ VLK voči tomuto rozhodnutiu podal dňa 3.5.2010 rozklad, ktorý minister životného prostredia SR rozhodnutím č. 6700/2010-7.2 (20/2010-rozkl.) zo dňa 1.6.2010 zamietol a potvrdil rozhodnutie ministerstva. Citované rozhodnutie ministra životného prostredia SR nadobudlo právoplatnosť dňa 4.6.2010, a teda s účinnosťou od tohto dátumu má LZ VLK v tomto konaní postavenie zúčastnenej osoby.

Podmienky povolenia výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu živočícha upravuje § 40 ods. 2 a 3 zákona. Podľa § 40 ods. 2 zákona môže ministerstvo v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, až po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR; a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov.

Podľa § 40 ods. 3 zákona môže ministerstvo výnimku podľa § 40 ods. 2 povoliť len

- a) v záujme ochrany chránených druhov rastlín a živočíchov a ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd, najmä na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve,
- c) v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov, bezpečnosti štátu alebo z iných dôležitých verejných záujmov výrazne prevažujúcich nad záujmom ochrany prírody a krajiny vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov s priaznivými dôsledkami na životné prostredie,
- d) na účely výskumu a vzdelávania, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu, pestovanie alebo chov v ľudskej opatere dotknutých druhov, ktoré sú nevyhnutné na tieto účely.

Ministerstvo si k žiadosti žiadateľa, ako aj k ostatným žiadostiam skutkovo zhodných prípadov, vyžiadalo stanovisko Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR“). ŠOP SR (list č. ŠOP SR/348/2010 zo dňa 16.3.2010, doručený na ministerstvo 19.3.2010) posúdila predloženú

žiadosť spolu s ďalšími žiadosťami o povolenie regulácie početnosti medveďa hnedého v roku 2010 doručenými na ministerstvo a to vzhľadom na celú populáciu medveďa hnedého na území Slovensku resp. s ohľadom na jeho populáciu v rámci geomorfologického celku (poľovnej oblasti).

Listom zo dňa 18.3.2010 ministerstvo oboznámilo s podkladmi rozhodnutia účastníka konania a zúčastnenú osobu.

Žiadateľ listom zo dňa 29.3.2010, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 1.4.2010 vyjadril súhlas s predloženými podkladmi.

LZ VLK listom zo dňa 31.3.2010, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 7.4.2010, vyjadrilo svoj nesúhlas s povolením výnimky z nasledovných dôvodov:

1. Nie je splnený zákonom stanovený dôvod na udelenie výnimky podľa § 40 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.
2. Orgán ochrany prírody sa musí zaoberať splnením podmienky, ktorou je neexistencia inej alternatívy ako usmrtenie chráneného živočícha. Podľa LZ VLK existujú iné alternatívy a preventívne opatrenia, ktoré MŽP SR nezohľadňuje.
3. Nie sú známe základné dáta týkajúce sa sociálnej, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie medveďa hnedého na Slovensku a nie je známa reálna veľkosť populácie tohto celoročne chráneného druhu medzinárodného významu.
4. Podklady rozhodnutia sú nedostatočné a treba ich doplniť o analýzy dôvodov miest zvýšeného rizika vzniku škôd, analýzy vplyvu regulačného lovu na prevenciu škôd, či analýzy dôvodov vzniku škôd a možných alternatívnych riešení predchádzania vzniku týchto škôd, príčiny synantropizácie, popis ohrozovania ľudí v minulosti a pod.

LZ VLK ďalej vyjadrilo svoj nesúhlas s ďalším uskutočňovaním regulačného lovu medveďov a ako jediné možnosti lovu odporúča iba ochranný odstrel medveďov spôsobujúcich opakované škody na hospodárskych zvieratách, či včelstvách (podmienkou však musí byť zabezpečená účinná ochrana, komisionálne zhodnotenie škôd za prítomnosti ŠOP SR a odmeraním parametrov stôp, na ktoré sa bude výnimka vzťahovať), resp. odstrel medveďov synantropných, ohrozujúcich svojim správaním zdravie ľudí.

Poľovný revír Spišská Belá má výmeru 7325 ha, z toho je LPF 4452 ha a PPF 2873 ha. Na území revíru sa nachádza jeden salaš, viacero zariadení na chov včiel. Revír hraničí s turistickou osadou Tatranská Kotlina. Povolenie výnimky na usmrtenie medveďa v tejto lokalite je teda možné považovať za riešenie preventívneho charakteru, ktorým sa predchádza závažným škodám na majetku a ktoré je v záujme ochrany a bezpečnosti obyvateľov tak, ako to vyžaduje § 40 ods. 3 písm. b) a c) zákona.

Zo stanovísk k podkladom pre vydanie rozhodnutia je zrejmé, že LZ VLK nepovažuje regulačný odstrel medveďov v akejkoľvek podobe, s výnimkou lovu jedincov bezprostredne spôsobujúcich škody a ohrozujúcich ľudí, za prostriedok na predchádzanie závažných škôd najmä na hospodárskych zvieratách a úrode a tým za odôvodnený prípad pre povolenie výnimky z podmienok ochrany tohto chráneného druhu v zmysle § 40 ods.3 písm. b) zákona. Rovnako LZ VLK odmieta aj regulačný lov medveďov na lokalitách častých stretov s obyvateľmi a turistami v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov ako odôvodnený prípad pre povolenie výnimky v zmysle § 40 ods.3 písm. c) zákona.

Podľa § 40 ods. 2 zákona môže ministerstvo v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, až po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR; a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov. Z dostupných údajov ŠOP SR, žiadateľa, ako aj z informácií iných žiadateľov (poľovníckych združení) žiadajúcich o povolenie výnimky je zrejmé, že odstrel medveďov na základe povolených výnimiek, ktorý sa uskutočňuje posledných viac ako desať rokov, nemal za následok ohrozenie populácie medveďa hnedého na Slovensku. Naopak všetko nasvedčuje tomu, že tento chránený druh živočícha na Slovensku prosperuje a jeho populácia narastá. Niet preto dôvod spochybňovať splnenie základnej podmienky pre povolenie výnimky na usmrtenie tohto živočícha, ktorou je skutočnosť, že povolená výnimka neohrozí zachovanie populácie tohto druhu. Rozširovanie areálu a postup do oblastí zasiahnutých ľudskou činnosťou, častejšie vyrušovanie medveďom, ako aj

jednoznačne preukázané hlásenia o zvýšenom počte medved'ov aj v pôvodných miestach výskytu, nesporne nasvedčujú skutočnosti, že v poľovnom revíri Spišská Belá je zvýšený stav populácie medveďa hnedého.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky existencie inej alternatívy k povoleniu výnimky, LZ VLK navrhnuté opatrenia sú nepochybne žiaduce a mali by mať prednosť pred usmrcovaním chránených druhov živočíchov. Pokiaľ však dochádza k synantropizácii chránených šeliem, ako je medveď hnedý a s tým spojenému ohrozeniu zdravia a bezpečnosti obyvateľ'ov, nemožno v reálnom čase situáciu riešiť inak ako povolením výnimky na usmrtenie tohto živočícha. LZ VLK zmienené opatrenia preto za danej situácie vec neriešia a nepredstavujú skutočnú alternatívu k povoleniu výnimky. Pokiaľ sa teda ministerstvo v súvislosti s posúdením existencie alternatívy k povoleniu výnimky zaoberalo možnosťou odchyty medved'ov a ich prípadného umiestnenia do ZOO alebo do iných lokalít a vyhodnotilo túto možnosť ako nerealizovateľnú, má ministerstvo za to, že postupovalo správne.

Ministerstvo, pri rozhodovaní o výnimkách z podmienok ochrany chráneného druhu, odôvodňuje vydanie výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3 písm. c) zákona z hľadiska celoslovenskej populácie medveďa hnedého. V zmysle tohto ustanovenia zákona je právne irelevantný vznik škodného účinku, pretože keď následok na zdraví alebo živote vznikne, uvedené ustanovenie stráca na význame. Netreba pripomínať, že Ústava SR prioritne chráni život a zdravie ľudí, preto zákon pripúšťa aj určité výnimky a v citácii písmena c) § 40 ods. 3 zákona nevyžaduje vznik následku, ale preferuje ochranu pred vznikom škodlivého následku. Na to, aby sa predišlo stretom medved'ov s ľuďmi, je podľa názoru ministerstva potrebné udržiavať populáciu medveďa v takom počte a na takom areáli, aby nedochádzalo k jeho rozširovaniu do tých oblastí Slovenska, kde nie je dostatok prirodzenej potravy, kde však je omnoho väčšia ponuka potravy, pre medveďa z umelých zdrojov (včelíny, odpadky, hospodársky chov dobytka). V prípade, ak by k tomu dochádzalo, výraznou mierou by sa zvyšovala hrozba toho, že si medveď bude zabezpečovať potravu práve z takýchto zdrojov, čím by sa zároveň omnoho zvýšila i hrozba napadnutia ľudí a tým obava o zdravie a bezpečnosť obyvateľ'ov. Ministerstvo sa svojimi kritériami na povolenie výnimky (prednostné povoľovanie výnimiek mimo území s 3. až 5. stupňom ochrany, ktoré slúžia ako jadrové zóny kľudu pre medveďa a hlavne na okraji areálu rozšírenia medveďa) snaží dosiahnuť udržanie populácie v jej dnešnom počte a v súčasnom areáli rozšírenia, pretože dospelo k názoru, že v opačnom prípade by dochádzalo k vzniku závažných škôd a je to v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti o obyvateľ'ov.

Čas lovu ministerstvo určilo do 30.11.2010 posliedkou a postriežkou do 15.12.2010 len postriežkou. Vzhľadom na skutočnosť, že žiadateľ lov v revíri musí pripraviť (zriadiť vnaďisko, určiť strelca a pod.) ministerstvo v podmienke rozhodnutia ukladá žiadateľovi zahľásiť konkrétny čas lovu ministerstvu prostredníctvom poverenej osoby.

Postup ministerstva pri povoľovaní výnimiek z podmienok ochrany medveďa hnedého ako chráneného druhu je v súlade s odborným názorom ŠOP SR a regulačný odstrel limitovaného množstva jedincov (do 10% z odhadovanej početnosti populácie) za celoplošne uplatňovaných podmienok (limitovaná hmotnosť, miesto a spôsob vnaďenia, kontrola zo strany územne príslušných organizačných jednotiek ŠOP SR - Správ NP a CHKO) je prostriedkom na takú reguláciu početnosti populácie medveďa na Slovensku, ktorá je prevenciou (predchádzaním) výskytu závažných škôd na úrode a hospodárskych zvieratách, ale aj bezpečnosti ľudí v areáli výskytu medveďa.

Ministerstvo je toho názoru, že navrhovaná regulácia početnosti populácie medveďa hnedého zaručuje sústredenie lovu do lokalít s vysokými a opakujúcimi sa škodami spôsobovanými medveďmi, kde dochádza k stretu medveďa hnedého s miestnymi obyvateľ'mi alebo návštevníkmi rekreačných oblastí, a vytvára podmienky na zachovanie prirodzenej pohlavnej a vekovej štruktúry populácie pri rešpektovaní prednostnej ochrany medveďa hnedého v chránených územiach a preto neohrozí zachovanie populácie dotknutého druhu.

V danom prípade rozhodnutie ministerstva o povolení výnimky má mať predovšetkým ochranný charakter. Žiadateľ zdôraznil, že strety turistov a poľovníkov s medveďmi majú vzrastajúcu tendenciu. Z charakteru poľovného revíru, ako aj miesta možného ohrozovania občanov, bolo možné vo výrokovej časti rozhodnutia určiť, že pre postriežku je určenou lokalitou v poľovnom revíri Spišská Belá lokalita Suchá dolina – Suchý potok.

Ministerstvo listom č. 4143/2009-2.1 zo dňa 5.3.2009 poverilo Štátnu ochranu prírody SR, aby prostredníctvom svojich organizačných zložiek vykonávala úlohy uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutí Ministerstva životného prostredia SR, odboru ochrany prírody a následne kontrolovala splnenie podmienok týchto rozhodnutí.

Voľne žijúce zvieratá možno vnadiť mäsitou návnadou, len ak ich mäso nie určené pre ľudskú spotrebu. Povolenie na užívanie takýchto živočíšnych produktov udeľuje formou rozhodnutia Štátna veterinárna a potravinová správa SR.

Po posúdení žiadosti žiadateľa podľa vyššie uvedených pravidiel, rozhodlo ministerstvo tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Ministerstvo vo výroku tohto rozhodnutia žiadateľa upozornilo, že povolením výnimky ostávajú nedotknuté osobitné predpisy [napr. zákon č. 274/2009 o poľovníctve, Nariadenie Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi, napr. vývoz trofeje (medvedej kože) z EÚ je možný len s platným povolením (permit CITES), komerčná činnosť na území EÚ len s platnou výnimkou, Nariadenie (ES) 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu - dostupné na www.eur-lex.europa.eu], ako aj ostatné ustanovenia zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava. Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov pokiaľ nebol vyčerpaný riadny opravný prostriedok.

RNDr. Ladislav Ambróš
riaditeľ odboru

Rozhodnutie dostane:

Mestský poľovnícky spolok Poľana Spišská Belá, Ing. Vladimír Klein, SNP 642/26, 059 01 Spišská Belá

Po nadobudnutí právoplatnosti na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. mieru 2, 080 92 Prešov
2. Obvodný úrad životného prostredia, Partizánska 690/87, 058 01 Poprad
3. ŠOP SR - Správa Tatranského národného parku, 059 41 Tatranská Štrba
4. ŠOP SR, Tajovského 28/B, 974 01 Banská Bystrica
5. SIŽP - inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Rumanova 14, 040 00 Košice